

МЕМОРАНДУМ

ЩОДО СПІЛЬНИХ ДІЙ В ОБЛАСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА СВОБОД ТРАНСГЕНДЕРІВ Й ПОЛІПШЕННЯ ЇХ ДОСТУПУ ДО ПОСЛУГ ЗІ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

Ми, що нижче підписались – активісти, представники ініціативних груп, організацій та/або їх мереж, асоціацій тощо, в своїй роботі з трансгендерними людьми щодо сприяння досягненню повної громадянської рівності й соціального комфорту для трансгендерів, включаючи транссексуалів, небінарних та квір-персон, віддані сукупності принципів й норм, що регулюють міжнародний захист прав та основних свобод індивідів і що представляють собою міжнародні стандарти в області прав людини, а також спираємось на:

- [Перетворення нашого світу: Порядок денний в галузі сталого розвитку на період до 2030 року.](#)
- [Політичну декларацію з ВІЛ та СНІДу: прискореними темпами до активізації боротьби з ВІЛ та припинення епідемії СНІДу до 2030 року.](#)
- [Резолюцію прийняту 22 квітня 2015 року Парламентською Асамблеєю Ради Європи "Дискримінація щодо трансгендерів в Європі".](#)
- [Аналітичну довідку "Трансгендери та ВІЛ-інфекція" \(ВООЗ, Європейське регіональне бюро\).](#)
- [Позиційну заяву HPLGBT щодо принципів, норм та підходів у роботі з трансгендерними людьми.](#)

Визнаючи безперечну необхідність створення умов задля значимої участі трансгендерів у контексті національної відповіді на епідемію ВІЛ в Україні, а також надання трансгендерам незалежного та чітко позначеного статусу в рамках протидії ВІЛ/СНІДу та асоційованих захворювань.

Керуючись необхідністю підвищення ефективності заходів у відповідь на епідемію ВІЛ-інфекції в Україні, включаючи вдосконалення відповідної інфраструктури громадського охорони здоров'я, процедур прийняття рішень, а також подолання інституціональних, правових і соціально-економічних бар'єрів у доступі до континууму послуг з ВІЛ для ключових груп населення, в особливості для трансгендерних людей (ТГ).

Підкреслюючи, що рішення проблем громадської охорони здоров'я й прав людини вимагають нових та перспективних підходів в рамках міжсекторальної співпраці.

Висловлюючи переконання в тому, що спільними зусиллями можна реалізувати ефективні заходи задля зниження стигми та дискримінації ключових груп населення, і особливо по відношенню до трансгендерів, а також розширення доступу до необхідних послуг в контексті громадської охорони здоров'я і прав людини.

Визначаючи довгостроковий характер заходів у відповідь на виклики, з якими стикаються трансгендерні люди в системі громадської охорони здоров'я.

Заявляючи про свій намір враховувати й сприяти впровадженню в українську практику передових підходів, що використовуються в сфері протидії соціально значущим захворюванням і захисту прав людини.

Визначаючи важливість розвитку взаємодії, співпраці та партнерства між некомерційними організаціями, приватними організаціями та державними інститутами задля підвищення ефективності спільних зусиль з протидії епідемії ВІЛ-інфекції в Україні та подолання бар'єрів на шляху доступу трансгендерів до необхідних їм послуг.

Бажаючи посилювати та розвивати потенціал організацій всіх секторів, які працюють в сфері громадської охорони здоров'я.

Визначаючи високу уразливість трансгендерів до соціально небезпечних захворювань, а також інклюзивність трансгендерної спільноти та інтерсекціональну дискримінацію по відношенню до її представників.

ДОМОВИЛИСЯ ПРО НАСТУПНЕ:

СТАТТЯ I. ПРЕДМЕТ МЕМОРАНДУМУ

1. Цим Меморандумом Підписанти висловлюють своє прагнення до розширення співпраці та спільної діяльності в області захисту прав та свобод трансгендерів й поліпшення їх доступу до послуг зі збереження здоров'я в Україні. Ці спільні дії будуть включати колегіальні короткострокові та/або довгострокові активності.
2. Цей Меморандум повинен дотримуватися визначених цінностей та основоположних принципів, а Підписанти повинні діяти відповідно до них.

СТАТТЯ II. ЦІННОСТІ ТА ОСНОВОПОЛОЖНІ ПРИНЦИПИ МЕМОРАНДУМУ

1. Людина. Її права та свободи, життя й здоров'я, честь і гідність - найвища цінність.

2. Прозорість. Підписанти дотримуються відкритості шляхом забезпечення доступу всіх зацікавлених сторін до інформації про спільну діяльність. Підписанти зацікавлені у зворотному зв'язку та оприлюдненні результатів спільної діяльності.
3. Командна робота. Підписанти є частиною однієї команди. Підписанти заохочують пряме спілкування, співробітництво, взаємну підтримку та повагу між собою. Підписанти усвідомлюємо всю цінність побудови міцної співдружності. Така співдружність складається з людей з різноманітним досвідом, знаннями, вміннями, талантам, культурою та які єдині в досягненні спільної мети. Ми ділимося знаннями, допомагаємо один одному досягти успіху та разом пишаємося нашими досягненнями.
4. Демократія. В основі спільних дій лежить метод колективного прийняття рішень з рівним впливом Підписантів на результат процесу або на його суттєві стадії при цьому Підписанти цілком вільні у своєму виборі.
5. Підписанти дотримуються принципу незалежності та автономії тих інституцій які вони представляють, та в той же час дотримуються принципу чіткого розподілу сфер впливу.
6. Суспільна значимість спільних зусиль.
7. Дотримання етичних та правових норм.
8. Цінності та основоположні принципи Меморандуму не зачіпають права та обов'язки Підписантів, що обумовлені в інших угодах, сторонами яких можуть бути Підписанти.

СТАТТЯ III. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ МЕМОРАНДУМУ

1. Метою цього Меморандуму є створення основ для спільної діяльності Підписантів в рамках роботи з трансгендерними людьми в Україні та в яких трансгендери грають ключову роль. Для досягнення цієї мети нам необхідно:
 - 1.1. Забезпечити участь трансгендерів в процесах прийняття рішень, які зачіпають їх інтереси, включаючи участь за інклюзивними поглядами та враховуючи що деякі представники трансгендерної спільноти можуть належати до кількох ключових спільнот.
 - 1.2. Забезпечити участь трансгендерів в Національній раді з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу при Кабінеті Міністрів України.
 - 1.3. Забезпечити процес щодо експліцитного включення трансгендерів в перелік груп, які мають підвищений ризик інфікування ВІЛ та іншими соціально небезпечними захворюваннями в офіційних документах та національних протоколах.
 - 1.4. Забезпечити мобілізацію та розвиток потенціалу трансгендерної спільноти, шляхом зміцнення їх організаційних структур та надання технічної підтримки.

- 1.5. Розширити пропорційний доступ трансгендерів до медико-соціальних послуг, зокрема до психологічних та юридичних послуг, шляхом зниження стигми та дискримінації, захисту прав людини й подолання правових, структурних та соціально-економічних бар'єрів.
- 1.6. Розширити взаємодії з організаціями, які працюють з трансгендерами, розробити та затвердити чіткий алгоритм переадресації.
- 1.7. Забезпечити процес інтегральної участі в заходах, зокрема спільна участь в акціях до значимих дат різних ключових груп населення.

СТАТТЯ IV. ОБЛАСТІ СПІЛЬНИХ ДІЙ

1. Підписанти домовляються про спільні дії в рамках цього Меморандуму, які спрямовані на розвиток ефективних стратегій, а також засобів їх реалізації та контролю, в таких пріоритетних напрямках:
 - 1.1. Розширення попиту та доступу до якісної, ефективної профілактики ВІЛ, догляду та лікування серед спільноти трансгендерів.
 - 1.2. Усунення структурних бар'єрів, які перешкоджають доступу та ефективності послуг в області ВІЛ, а також подолання соціальних політичних, економічних та освітніх бар'єрів.
 - 1.3. Системна та ефективна відповідь на випадки насильства, стигми та дискримінації, включаючи мульти дискримінацію.
 - 1.4. Зниження стигми та профілактика дискримінації й насильства на індивідуальному, громадському та національному рівнях.
 - 1.5. Заохочення прав людини та соціальної справедливості для всіх ключових груп населення.
 - 1.6. Підтримка збору та аналізу епідеміологічних даних серед трансгендерів, включаючи їх під- та/або суб/крос-груп.

СТАТТЯ V. ФОРМИ СПІЛЬНИХ ДІЙ

1. Спільна діяльність, що проводиться в рамках цього Меморандуму, може, серед іншого, містити (але не обмежувачись):
 - 1.1. Надання Підписантами взаємної інформаційної, експертної, методичної та консультаційної підтримки тощо.
 - 1.2. Організація круглих столів, презентацій, консультацій, конференцій та інших заходів.
 - 1.3. Інші форми спільної діяльності, які можуть бути предметом взаємної домовленості.

СТАТТЯ VI. УМОВИ СПІЛЬНИХ ДІЙ

1. Будь-яка діяльність в рамках даного Меморандуму повинна проводитися відповідно до чинного законодавства України і Статутними документами Підписантів.

2. Визначення конкретизації умов та виділення ресурсів, включаючи фінансові, на проведення спільної діяльності в рамках даного Меморандуму здійснюватиметься Підписантами на основі взаємної домовленості в кожному окремому випадку.
3. Підписанти визнають важливість проведення заходів задля координації зусиль та розподілу ролей у рамках спільних ініціатив.

СТАТТЯ VII. ТЕРМІН ДІЇ ТА ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО МЕМОРАНДУМУ

1. Меморандум набирає чинності після його підписання та має необмежений термін дії.
2. Будь-який Підписант може в будь-який час скасувати даний Меморандум шляхом письмового повідомлення до HPLGBT у вільній формі. Підписант який виявив бажання скасувати даний Меморандум, письмово повідомляє про це Голові Правління HPLGBT та з наступної доби вважається таким, що не є Підписантом Меморандуму.
3. Меморандум може бути відновлений після його повторного підписання.
4. Припинення дії Меморандуму або його зміна (розширення/доповнення) не впливає на реалізацію або завершення всіх проектів, які були спільно розпочаті Підписантами.
5. Цей Меморандум може бути розширений або доповнений шляхом взаємної домовленості Підписантів у письмовій формі.
6. Підписанти мають намір вирішувати будь-які розбіжності, що виникають в ході реалізації цього Меморандуму, за взаємною згодою шляхом проведення медіації.

ДОДАТКИ:

- *Перелік Підписантів Меморандуму із зазначенням персональних даних;*
- *Перелік інституцій, які приєднались до даного Меморандуму, з їх візуальним зображенням.*